

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 21896

Tarih : 17-10-2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/10/2022 16:32
Sayı: E-120.10-1095801

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesi’de yaşanan maden faciasının nedenlerinin, maden sahasında denetim bulgularına rağmen tedbir alınmamasının araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 17.10.2022

OYA ERSOY

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

GEREKÇE

Bartın’ın Amarsa ilçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessese Müdürlüğü’ne ait maden ocağında patlama meydana gelmiştir. Maden ocağının - 300 kotunda meydana gelen patlamanın ardından 5’i ağır 11 işçi yaralanmış, 41 madenci hayatını kaybetmiştir.

Grizu patlaması, derin madencilik yapılan ocaklar için en önemli tehlikelerden biridir. Madencilikte kazılar derine gittikçe metan gazında oluşabilecek artışlar olası patlamalara neden olabilmektedir. Grizu kömür oluşumu sırasında oluşan metan gazının üretim sırasında ocak içerisine sızarak hava ile belli oranlarda patlayıcı karışım oluşturmaktadır.

Amasra’da meydana gelen patlama, 2019 yılı Türkiye Taşkömürü Kurumu’na ait Sayıştay denetiminde yer alan tespitlere göre facianın göz göre göre yaşandığını göstermektedir.

Sayıştay Türkiye Taşkömürü Kurumu 2019 Yılı Denetim Raporu’nda, Bartın Amasra’daki üretim derinliğinin -300 metreye ulaştığı, çalışılan damarlarda gaz içeriklerinin yüksek olduğu, ani gaz degajı ve grizu patlama riskinin arttığı belirtilmiştir. Yeraltında kömür kazısı ve nakli sırasında oluşan kömür tozlarının havalandırma ile bütün ocağa yayıldığı, tane boyutu çok küçük olan (200 mesh ve altı) tozların sürekli ortamda dolaşmalarının infilak riskini artırdığı rapordaki bulgularda ifade edilmiştir. Yine raporda müessese ocaklarında meslek hastalıklarının önlenmesi ve iş güvenliği açısından solunabilir ve patlayabilir tozla mücadele

kapsamında alınan önlemlerin zaman zaman yeterli olmayarak Tozla Mücadele Yönetmeliğinde belirtilen maruziyet sınırlarının aşıldığı belirtilmiştir.

Sayıştay raporuna göre yeraltı kömür ocaklarında boyutları büyük olan facialara yol açan patlamaların ilk akla gelen nedeni kömür tozu patlamasıdır. Bir toz patlamasının olması için havada askıya geçmiş kömür tozu bulutunun bir ateşleyici kaynakla temasa geçmesi gerekmektedir. Bu koşulun çok kolay olduğu durumlar grizu patlamaları ve patlayıcı maddelerle yapılan ateşlemeler olmaktadır.

Patlayıcı nitelikteki tozların nötralize edilmesi ve patlamaların yayılmasını önlemek amacı ile taş tozu serpilerek ortamda biriken tozların etkisizleştirilmesinin yanı sıra tozlanmaya uygun damarlarda arına su enjeksiyonu yapılması ve kömürün taşınması sırasında aktarma noktalarına su fisketeleri yerleştirilerek tozlu sahaların sürekli yıkanması gerektiğinin altı çizilmiştir.

TTK Amasra Müessese Müdürlüğü'nde yapılan denetimde üretim derinliğinin -300'e ulaştığı ve bu durumun grizu patlamasına yol açacağı şu ifadelerle açıkça belirtilmiştir: *"2019 yılında müessesenin dengelenmiş üretim derinliği -300 metre olmuştur. Bu derinleşme, ani gaz degajı ve grizu patlaması gibi ciddi kaza risklerinin artmasına neden olmaktadır. Çalışılan damarların tamamında gaz içeriklerinin yüksek olduğu, dolayısıyla degaj kapasitelerinin de yüksek olduğu, arıza zonlarında riskin daha da arttığı bilinmektedir."*

Maden faciasından 24 gün önce Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Dönmez, 5 Ekim 2022'de de Sayıştay Başkanlığı Enerji Grup Başkanı İbrahim Özkarcı maden sahasını ziyaret etmiştir. Sayıştay Enerji Grup Başkanı İbrahim Özkarcı başkanlığındaki uzman denetçilerin Amasra TİM'de -300/-350 kotları arasında gerçekleştirdikleri incelemelerde hangi bulgular rastladığı ve bu bulgulara ilişkin önlemlerin alınıp alınmadığına ilişkin verilerin kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

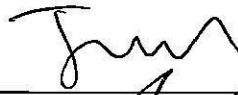
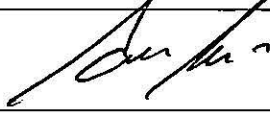
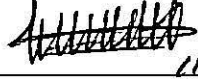
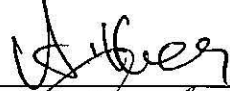
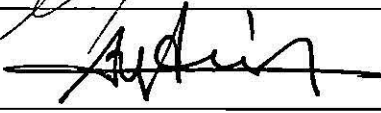
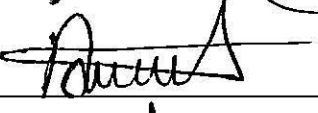
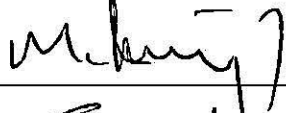
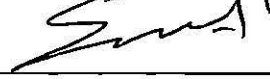
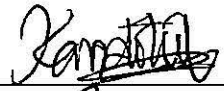
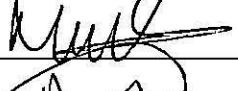
Sayıştay'ın raporu, Amasra'da yaşanan facianın basit bir ihmaller zinciri olmadığını göstermektedir. Maden facialarının sıkça yaşanıyor olması Türkiye'de madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve işçi sağlığını nasıl hiçe saydığını ortaya koymaktadır. Denetimlerin yeterli düzeyde yapılmıyor olması ve yapılan denetimlerin sonucunda ortaya çıkan bulgulara ilişkin tedbir ve önlemlerin alınmıyor olması bunun en önemli göstergesidir.

Hem işçi güvenliği ve sağlığı hem de iklim krizi açısından sürdürülebilir olmayan ve maden firmalarının daha da zenginleşmesi üzerine kurulu madencilik faaliyetleri azaltılması gerekirken hergün yeni maden sahaları açılmakta her gün yeni ihaleler verilmektedir. Enerji ve

Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2010 ile 2018 yılları arasında Türkiye'de 8 bin 476 maden işletme izni, 106 bin 465 maden işletme ruhsatı vermiştir. Yine 2020 yılı itibariyle Türkiye'de maden arama ruhsat sahalarının toplam alanının 7 milyon 709 bin 205 hektar olduğunu ve bu alanın Türkiye'nin toplam yüzölçümünün neredeyse yüzde 10'una denk geldiği bilinmektedir.

Türkiye'de vahşi, denetimsiz ve kontrolsüz, kamu veya özel olduğu fark etmeden yalnızca sermayenin çıkarlarına göre düzenlenen madencilik faaliyetlerinin bedelini maden işçileri yaşamları ile ödemektedir. Amasra'da yaşanan maden faciasının yaşanmasına giden süreçte alınmayan önlemlerin, denetim bulgularına rağmen madenin faaliyetine devam etmesinin araştırılması ve sorumluların cezalandırılması gerekmektedir. Maden faciasının yaşanmasına sebep olan sürecin araştırılması ve sorunların tespit edilmesi TBMM'nin görev ve sorumluluğudur.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	